

Pracoviště: Jesenická 31
Odbor/oddělení: Odbor výstavby/oddělení státní
památkové péče

Tel.: (+420)583 388 111
Fax.: (+420) 583 213 587

Naše č. j.: MUSP 116321/2018
Naše sp. zn.: 96504/2018VYS-PP/NASM

Město Šumperk
nám. Míru 1
787 01 Šumperk
zast.
Městský úřad Šumperk
odbor RÚI
Jesenická 31
787 01 Šumperk

Vyřizuje: Monika Paulová DiS.
Tel.: (+420)583 388 204
E-mail: monika.paulova@sumperk.cz
mobil: (+420)721 341 665
Datum: 8.11.2018

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Městský úřad Šumperk, odbor výstavby, oddělení státní památkové péče, jako místně a věcně příslušný orgán státní památkové péče ve smyslu § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“), obdržel dne 18.9.2018 žádost žadatele, kterým je Město Šumperk, IČO 00303461, nám. Míru č.p. 364/1, 787 01 Šumperk 1, kterého zastupuje na základě pověření ze dne 16.5.2017 Ing. Pavel Volf, vedoucí odboru RÚI, Městský úřad Šumperk, IČO 00303461, Jesenická č.p. 621/31, 787 01 Šumperk 1, kterého dále zastupuje na základě pověření Ing. Oto Sedlář, vedoucí odd. Investic odboru RÚI, o vydání závazného stanoviska v souladu s § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči, ve věci:

rekonstrukce krovu a dřevěných stropních konstrukcí; rekonstrukce střechy a bleskosvodů; statiky zdiva a sanace kleneb u objektu bývalé Klapperothovy manufaktury Gen. Svobody č.p. 70/29, Šumperk - nemovitá kulturní památka textilní továrna - bývalá manšestrová manufaktura Klapperothova, pozemek parc. č. 372/4 v k.ú. Šumperk, rejstříkové číslo ÚSKP ČR 45984 / 8-1264.

Podle § 14 odst. 1 a 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, dle ustanovení § 149 odst. 1 a § 136 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen „správní řád“), vydává správní orgán toto **závazné stanovisko**:

Práce: rekonstrukce krovu a dřevěných stropních konstrukcí; rekonstrukce střechy a bleskosvodů; statika zdiva a sanace kleneb u objektu bývalé Klapperothovy manufaktury Gen. Svobody č.p. 70/29, Šumperk - nemovitá kulturní památka textilní továrna - bývalá manšestrová manufaktura Klapperothova, pozemek parc. č. 372/4 v k.ú. Šumperk, rejstříkové číslo ÚSKP ČR 45984 / 8-1264, spočívají dle předložené žádosti a PD "Klapperothova manufaktura Šumperk: „Rekonstrukce krovu a dřevěných stropních konstrukcí“, zprac. Jiří Frys - stavební projekce, Langrova 2794/12, 787 01 Šumperk, srpen 2018; „Rekonstrukce střechy a bleskosvody“, zprac. Jiří Frys - stavební projekce, Langrova 2794/12, 787 01 Šumperk, srpen 2018 a „Statika zdiva a

sanace kleneb ", zprac. Jiří Frys - stavební projekce, Langrova 2794/12, 787 01 Šumperk, srpen 2018, v:

Rekonstrukce krovu a dřevěných stropních konstrukcí: v návaznosti na již prováděné stavební úpravy (sanace vlhkosti a drenáže s dešťovou kanalizací) je řešena oprava či výměna napadených prvků krovu a dřevěných trámových stropů, současně s likvidací dřevomorky ve zdivu v místech jejího lokálního výskytu, podkladem byl „Mykologický průzkum krovu a stropů“, zpracovaný Ing.arch. T.Tzoumasovou a J.Niklovou.květen 2018; dojde k sanaci veškerých prvků ze dřeva ponechaných v konstrukcích podlah, krovů a stropů, kdy bude nejprve proveden preventivní zásah proti šíření spor dřevomorky; pro sanaci pozednic a zhlaví vazných a stropních trámů je třeba rozebrat zdivo nadezdívky, které je uloženo na deskách záklopu; všechny dřevěné prvky stropu včetně rubu záklopu stropů a ponechaných částí krovu budou důkladně očištěny, omyty vodou s detergentem a povrchově ošetřeny roztokem kombinovaného fungicidního a insekticidního přípravku v nezbytném počtu postřiků; každý ponechaný i nově do krovu a stropu zabudovaný prvek bude fungicidně a insekticidně ošetřen dle navrhovaného postupu; sanace injektáží se použije pro mírně až středně dřevokazným hmyzem napadené ponechané prvky krovů - především roštový trám u nároží stropu, vazné trámy, krátkata, krokve, atd.; prvky mohou být otesány maximálně o 1/3 plochy profilů a ošetřeny injektáží dle navrhovaného postupu; tam, kde nebude vhodné použít metodu injektáže, bude použita metoda sanace bandážováním, která zaručuje dokonalé proniknutí fungicidního a insekticidního prostředku do celého profilu zbývajících dřeva; zdivo komínů, koruny zdí a nadezdívky s římsou krovu bude ošetřeno celoplošně trojnásobným postřikem, taktéž v místě myceliální nákazy v úrovni vybouraných napadených dřevěných zhlaví stropních trámů; rub kleneb bude vysát a fungicidně ošetřen spolu s ostatními plochami stěn a zdiva v místnostech suterénu, 1.NP a 2.NP minimálně dvojnásobným fungicidním postřikem a v místech pod úrovní podlah a na rubu kleneb trojnásobným postřikem; celá kapsa po trámu lože nebo lože pod pozednicí ve zdivu bude postupně očištěna a celý povrch zdiva bude ošetřen horkým plamenem a následně trojnásobným fungicidním postřikem; potom bude zdivo v kapsách trámů doplněno a zapraveno fungicidní maltou; dle výkresové dokumentace budou odstraněny vytipované stropní trámy trámových stropů nad 1.NP a 2.NP; stav odstraňovaných prvků bude jednotlivě zhodnocen a bude zváženo jejich opětovné použití; střední historická část krovu bude ponechána beze změn - poškozené části budou opraveny protézováním formou kus za kus a středně napadené prvky budou ošetřeny; spoje měněných prvků budou řešeny jako celodřevěné; krov nad bočními částmi půdorysu bude proveden nově ve stejném tvaru a způsobu provedení; vzhledem k tomu, že je nutné posunout pozednice, které jsou posazeny na stropech nad 2.NP, nad obvodové zdivo, budou krokve v původní poloze již nepoužitelné a stávající pozednice jsou ve většině případů zničené vlhkostí; zmíněná část krovu bude odstraněna, zdravé prvky budou zachovány a případně opětovně použity; většinu prvků bude nutné ze statického hlediska zesílit a bude nutné přidat i nové prvky viz. statické posouzení, zprac. Ing. Michal Frys; nad zadním křídlem (severozápadní část objektu) i nad spojujícím krčkem k čelní části objektu bude krov proveden celý nově; pod nově navrženými pozednicemi i vaznými trámy bude nově vytvořen ŽB věnec; ztužující věnce v úrovni stropu nad 2.NP budou nově provedeny na všech stěnách s větší tloušťkou jak 300 mm; věnce jsou navrženy tak, aby do nich bylo možné kotvit pozednice event. i stropní trámy pomocí ocelových pásovin 50x3 mm; věnec lemuje celý obvod objektu; v místnosti 212 bude vytvořen nový strop tvořený ocelovými nosníky, mezi které bude vylita ŽB deska místo stávající klenby; dále bude nad nově vytvořenou stěnou mezi místnostmi 212 a 215 proveden ŽB věnec V9; po provedení věnců budou osazeny stropní trámy nad 2.NP; stropní záklop místnosti 210 je z části tvořen fošnami s přikrytými spárami - bude rozebrán a uložen pro pozdější využití; u místností, kde budou měněny stropní trámy, bude odstraněn horní i spodní záklop s omítkou; horní záklop bude proveden z prken na sraz tl. 32 mm; u trámových stropů s viditelnými trámy budou použity sušené drátkované fošny tl. 50 mm, šířka fošen bude 450 mm, jako u původních prvků; spáry mezi fošnami budou překryty mírně profilovanými laťkami šířky 80 mm a výšky 30 mm; stropní trámy viditelných prvků budou osazeny do původních kapes, není-li měněna poloha; uvažovaná hloubka uložení je 300 mm; ostatní trámy budou uloženy na věnce nebo ocelové nosníky; násyp všech podlah v 1.NP bude odstraněn a odtěžen v tl. 500 mm od budoucí úrovně podlahy; do této hloubky budou odkryty i základy bouraných stěn; odstraněny budou betonové mazaniny; místnost 106a bude provedena až na závěr prací; v místnosti 106a, 107 a 108 bude násyp odstraněn až na plochu kleneb suterénu;

Rekonstrukce střechy a bleskosvody: při výměně střešního pláště budou opraveny, vyměněny či zrušeny všechny prvky vystupující nad střešní rovinu; nově budou provedeny i bleskosvody; na střechách objektu se zřídí strojená hřebenová jímací soustava, která bude doplněna třemi jímacími tyčemi ve vyšší a širší části střechy a třemi jímacími tyčemi v nižší a užší části střechy; napojena bude i nosná měděná tyč plechové věžičky; čtyři pomocné jímače výšky 0,75 m budou umístěny i na nově opravených komínových tělesech; z hřebenového jímacího vedení bude provedeno třináct strojených svodů, které se upevní ke stěnám objektu pomocí upevňovacích svorek na omítku; ve výšce 2,7 m nad zemí se umístí přechodové svorky MV a od nich povedou izolované svody, které budou ukončeny v chodníkových plastových krabicích a budou spojeny s uzemňovacím přívodem a zemnicím pásem položeným ve výkopu vedeném po obvodu objektu; po odstranění stávajícího střešního pláště a opravě krovu bude proveden záklop krovu z prken tl. 24 mm o šířce min. 80 mm a max. 160 mm; na záklop bude aplikována difúzní folie, která bude spojena samolepicími páskami a u okapu bude přilepena k okapnici; na folii budou provedeny kontralatě z profilu 60x40 mm; v části s nižším sklonem budou z profilu 60x60 mm; na kontralatě bude proveden opět záklop z prken a bude proveden bitumenový separační pás tl. 1,5mm, který bude orientovaný stejně jako difúzní folie rovnoběžně s okapem; pásy budou kladeny s přesahem minimálně 120 mm; na takto připravený podklad bude provedena střešní skládaná krytina z hliníkového plechu - z falcovaných šablon o velikost 290 x 290 mm v tloušťce 0,7 mm, embosovaný povrch stucco nebo hladký s matným barevně stálým lakem, barva antracitová; na střešních rovinách s nižším sklonem bude krytina provedena jako drážková z probarvených hliníkových pásů; k odůvodnění použité krytiny zpracováno statické posouzení (součást PD); výrazný přesah střechy nad pavlačí bude zmenšen na běžnou úroveň; skládaná krytina bude provedena i na střeše nad bránou i původními pilíři brány v původním tvaru; střecha bude opatřena systémovými a doplňkovými prvky dle půdorysu střechy (hřebenáče, sněhové zachytávače); v hřebeni bude vytvořen v difúzní folii tzv. "deštník" pro odvětrání i podstřešního prostoru; veškeré detaily a napojení budou řádně klempířsky opracovány; okapový systém bude řešen podokapovými žlaby RŠ 333 mm a dílčími žlaby střední části RŠ 280 mm; navazující dešťové svody 100 mm a 80 mm; mezi stanovou střechou ve střední části a dalšími částmi střechy se nachází mezistřešní římsa, která je v současnosti řešena ze dřeva, nově bude vytvořena její kopie opět ze dřeva stejného druhu a následně bude provedeno i přesné oplechování tohoto tvaru římsy; stejně budou oplechovány i nadokenní římsy vikýřů; veškeré nově doplněné dřevěné prvky budou opatřeny ochranným bezbarvým nátěrem proti dřevokazným houbám a škůdcům; veškeré viditelné prvky budou řešeny jako drátkované; plechová věžička ve střední části bude vytvořena z měděného plechu jako přesná kopie stávající s osou tvořenou z měděné plné tyče min. 20 mm, která bude dopojena k bleskosvodu; střešní výlez bude vytvořen nově ve velikosti 600x600 mm;

Statika zdiva a sanace kleneb: nad vyznačenými cihelnými klenbami budou provedeny rubové železobetonové skořepiny s obručními ŽB věnci; klenby budou z horního líce v celé ploše obnaženy, spáry budou vyškrábány a celá plocha bude vysáta průmyslovým vysavačem; do horního líce klenby budou nakotveny trny ze žebírkové oceli průměru 8 mm v hustotě 5 ks/m² plochy klenby; k trnům bude navařena betonářská síť a po obvodu klenby obruční ŽB věnec kotvený do obvodového zdiva; po provedení ocelové konstrukce bude nově doplněno zdivo v původní poloze; poté bude proveden celoplošný nástřik skořepiny betonovou směsí tl. 6 - 8 cm; klenba bude v budoucnu zasypána materiálem s nízkou objemovou hmotností tak, aby se vytvořil vodorovný povrch v celé její ploše; vlivem vlhkosti došlo k poškození zdiva u paty stěn, vyskytují se lokální poruchy - trhliny a místy zdivo chybí; ve výkresové části jsou vyznačeny stěny, které budou kvůli špatnému stavu a změně dispozice odstraněny včetně odbourání části komínových těles; v poškozených místech bude nesoudržné zdivo odstraněno a doplněno v celém původním objemu z CCP na nastavovanou maltu; při zdění bude provedeno provázání cihel k původnímu zdivu a aktivaci doplněného zdiva vyklínováním; poruchy ve zdivu budou staticky zajištěny sešitím helikální výztuží průměru 8 mm z nerezové vysokopevnostní oceli; sešití bude provedeno dle uvedených schémat; výztuž bude vlepena do drážek vysokopevnostní maltou; všechny dveře a zárubně v bouraných konstrukcích budou opatrně rozebrány a uskladněny pro budoucí použití; dále je navrženo stažení objektu pomocí soustavy ocelových lan, která jsou na svých koncích opatřena kotvami, jenž jsou na fasádě i v jednom případě v interiéru, opatřeny ocelovými roznášecími plechy 250x250 mm tl. 16 mm; plechy budou zasekány do kapes ve zdivu; sešití objektu ocelovými lany bude provedeno jako první krok statického zajištění, ještě před bouracími pracemi; pro posílení základových konstrukcí ze strany exteriéru jsou navrženy mikropiloty, jenž

budou provedeny do hloubky 5,0 m od úrovně terénu s odklonem do 10° od svislice; do šikmého vrtu přes základ o průměru 150 mm bude vsazena ocelová perforovaná trubka 76/6 mm, která bude následně pod tlakem vyplněna betonovou směsí; horní 1 m piloty budou ovinuty spirálou z ocelového drátu průměru 6 mm; pro posílení základových konstrukcí jsou dále navrženy injektážní vrtý do hloubky 1,5 m od úrovně terénu s průměrem 40 mm vyplněné betonovou směsí s výztuží vedené šikmo přes základ; schodiště z 1.NP do 2.NP je v současnosti tvořeno dřevěnými stupnicemi a podstupnicemi a zděným podkladem situovaným na klenbu; dřevěné prvky jsou degradované a stupnice jsou polámané; nově bude schodiště před rozebráním preventivně ošetřeno proti dřevomorce, bude zaměřeno a odstraněno včetně cihelného zdiva nadezděného na klenbě jako podklad schodišťových stupňů; rub kleneb schodiště bude preventivně ošetřen a opatřen kotvami z betonářské výztuže průměru 8 mm, následovat bude zhotovení bednění schodišťových stupňů a betonáž; tvar bednění bude uzpůsoben pozdější montáži dřevěných stupnic a podstupnic z fošen tl. 40 mm; v místnosti 205 nad okenním otvorem a v místnosti 105 nad dveřním otvorem budou osazeny překlady z ocelových profilů a nadpraží budou řádně zapravena; strop nad místností 212 je v současné době řešen klenbou, která je však již značně poškozená a zatěžuje klenbový pas nad 1.NP, jehož stávající podpora tvořená příčnou stěnou má být v rámci dispozičních úprav odstraněna, proto bude klenba odstraněna po odstranění komínu, který je na této klenbě založen; náhradu bude tvořit konstrukce z ocelových nosníků tl. 160 mm uložených do věnců; mezi nosníky bude vylita betonová deska tl. 100 mm; deska bude u spodního i horního líce vyztužena kari sítí; pod nejvíce zatížené zdivo komínů bude vložen zdvojený nosník; průduch komínu bude zachován; na nosnících bude vyzděn nový komín, jehož tvar bude mírně upraven;

jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné v celém rozsahu dle předloženého záměru.

Odůvodnění:

Městský úřad Šumperk, odbor výstavby, oddělení státní památkové péče, jako místně a věcně příslušný orgán státní památkové péče, obdržel dne 18.9.2018 žádost žadatele, kterým je Město Šumperk, IČO 00303461, nám. Míru č.p. 364/1, 787 01 Šumperk 1, kterého zastupuje na základě pověření ze dne 16.5.2017 Ing. Pavel Volf, vedoucí odboru RÚI, Městský úřad Šumperk, IČO 00303461, Jesenická č.p. 621/31, 787 01 Šumperk 1, kterého dále zastupuje na základě pověření Ing. Oto Sedlář, vedoucí odd. Investic odboru RÚI, o vydání závazného stanoviska v souladu s § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči, ve věci rekonstrukce krovu a dřevěných stropních konstrukcí; rekonstrukce střechy a bleskosvodů; statiky zdiva a sanace kleneb u objektu bývalé Klapperothovy manufaktury Gen. Svobody č.p. 70/29, Šumperk - nemovitá kulturní památka textilní továrna - bývalá manšestrová manufaktura Klapperothova, pozemek parc. č. 372/4 v k.ú. Šumperk, rejstříkové číslo ÚSKP ČR 45984 / 8-1264. Dnem podání žádosti bylo dle § 44 odst. 1 správního řádu zahájeno řízení.

Vzhledem ke skutečnosti, že Městskému úřadu Šumperk, odboru výstavby, oddělení státní památkové péče, jsou známy všechny podstatné skutečnosti, žádost poskytuje dostatečný podklad pro posouzení, a pracovníku NPÚ byla umožněna prohlídka objektu ve dnech 3. a 5.10.2018, vč. konzultace se zpracovatelem PD dne 4.10.2018, bylo upuštěno od ústního jednání spojeného s místním šetřením.

Objekt bývalé Klapperothovy manufaktury Gen. Svobody č.p. 70/29, Šumperk - nemovitá kulturní památka textilní továrna - bývalá manšestrová manufaktura Klapperothova, pozemek parc. č. 372/4 v k.ú. Šumperk je nemovitá kulturní památka chráněná státem ve smyslu zákona o státní památkové péči, která je evidována v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 45984 / 8-1264. Jde o volně stojící obdélný patrový dům na podkovovém půdorysu s hlavním traktem do ulice a druhým do dvora. Hlavní uliční průčelí je zdůrazněno středovým tříosým mělkým zaobleným rizalitem, po stranách jsou boční křídla a brány. Střecha rizalitu je mansardová se dvěma vikýři a makovicí s korouhví ve vrcholu, krytá stejně jako nepravou mansardou zastřešená boční křídla eternitovými šablonami v červené barvě, u dvorního traktu valbová střecha, krytá eternitem v šedočerném odstínu. Dle SHP byla střecha domu původně kryta dřevěným šindelem, kdy střední rizalitová část byla opatřena červeným nátěrem či

byla již v této době kryta keramickou krytinou (viz veduta Carla Thondela z 50 let 19. století, SHP), po úpravě střechy nad bočními částmi hlavního průčelí dostala střecha na začátku 20. století keramickou krytinu z bobrovky (viz soubor fotografií z počátku 20. století, SHP), keramická krytina byla posléze nahrazena krytinou eternitovou. V centrální části je původní pozdně barokní mansardová krovová konstrukce s mohutnými vaznými trámy a vaznicovým křížem a ležatými plnými vazbami včetně nárožních, z doby přestavby objektu na konci 18. století pochází rovněž jednoduše řešený krov valbových a sedlových střech spojovacího krčku a zadního dvorního traktu, který tvoří trojúhelníková konstrukce z vazných trámů a krokví s námětky, které jsou nepravidelně posíleny hambálky. Boční křídla hlavní budovy jsou kryta nepravou mansardou s druhotně upravenou krovovou konstrukcí z doby přestavby této části střechy na začátku minulého století. Jde o krov z řezaných trámů, vaznicové konstrukce, v konstrukčním napodobení krovu pro barokní mansardové střechy, který je posazený na barokní vazné trámy. Krokve spodní úrovně jsou osedlány na prahové vaznice a ližiny krajních stojatých stolic, krokve horní části krovu se sbíhají ve vrcholu, jsou osedlány na horní ližiny stojatých stolic a v plných příčných vazbách staženy dvěma kleštinami, vazba je ve středu zpevněna ozdobným sloupkem, sbíhajícím kolmo od vrcholu pod kleštiny. Ze stejné doby – tj. počátku 20. století, je i úprava přilehlé krajní části spojovacího krčku. Datace krovových konstrukcí je kromě archivních materiálů a charakteru konstrukcí doložena též provedeným dendrochronologickým rozbořem, kdy data pokácení použitého řeziva se s výjimkou bočních částí (datace 1906) pohybují většinou v rozmezí let 1785-1788. Nad střešní konstrukcí vystupují zděná komínová tělesa, kdy u částí jsou dochovány v podkrovním prostoru i dymníky kuchyní. Fasádu rizalitu člení pásová rustika a pilastry v parteru a lizény v patře, okna v přízemí neorámovaná s vysokým nadpražím se štukovými mušlemi a zalomenými římsami, v patře okna rámována šambránou s drobnějšími mušlemi a zvlněnými nadokenními římsami, vstup s kamenným profilovaným portálem se segmentovým nadpražím. Boční křídla opět s horizontálním bosáží v parteru a u nároží, okna se šambránami a meziokenními zrcadly. Ve dvoře jsou průčelí s výjimkou kordonové a korunní římsy bez členění, zbytky dřevěné pavlače. Hlavní vstupní dveře s dvoukřídlými svlakovými dveřmi s diagonálním pobitím, u většiny okenních otvorů dochovaná původní různě veliká klasicistní otvíravá okna se 4+4 okenními křídly, kdy vnější jsou ven otvíravá, v přízemí po pravé straně vstupu původní jednoduché barokní okno s dělením do kříže a kovaná probíjená mříž. Předběžný sondážní průzkum, zpracovaný Bc.A. Michalem Šelembou v květnu 2018, doložil existenci hodnotné malířské výzdoby u části prostor v patře domu. Po stranách budovy na koso umístěné zděné brány, pravá se zděným segmentovým nadpražím, krytým bobrovkou, levá sloupová se zbytky původních dřevěných vrat. V interiéru klášterní a valené klenby s lunetami a trámové záklopové stropy, část trámových stopů je opatřena prkenným podhledem s krytými spárami. Jedná se o původně starší barokní architekturu z roku 1730-35, přestavěnou v 80. letech 18. století na první evropskou kontinentální manufakturu na výrobu manšestru s pozdějšími úpravami. V průběhu 19. století došlo k druhotné přestavbě a budova po zániku provozu manufaktury sloužila pouze k bydlení, na začátku 20. století došlo k úpravě tvaru střech bočních křídel hlavního průčelí s použitím neobarokního tvarosloví a objekt tak získal nynější podobu.

K zamýšleným pracím se písemně vyjádřil dne 19.10.2018 (doručeno dne 19.10.2018) NPÚ, ú.o.p. Olomouc pod č. jednací NPU-391/74659/2018. Ve vyjádření NPÚ se mimo jiné uvádí následující: „V předložené projektové dokumentaci se bez bližšího zdůvodnění navrhuje osazení zcela novodobé plechové krytiny (hliníkových falcovaných šablon) - tj. materiálu bez historické vazby na tradiční krytiny a na formáty odpovídající jejich materiálové stránce. Z hlediska zájmů státní památkové péče je nutné konstatovat, že takovéto řešení s výrazným dopadem na autenticitu procesu obnovy památky, její věrohodný vzhled a vypovídací hodnoty, je tato část záměru **z hlediska zájmů státní památkové péče nepřijatelná**. Hlavním cílem památkové péče je v daném případě obnovy střešního pláště hledisko zachování veškerých hodnot střechy v její autenticitě, přičemž jde nejen o dochování vizuálního působení (*autenticity vzhledu*) střechy, ale i o dochování materiálového vyjádření. Tato kritéria posuzovaný návrh nesplňuje. Jedná se o návrh neautentické a ahistorické úpravy střešního pláště. Na rozdíl od navržené ahistorické hliníkové krytiny požadujeme pokrytí střechy v duchu původního řešení, doloženého hodnověrnými podklady. V našem případě, jak jsme již výše konstatovali, víme, že střecha domu byla původně kryta dřevěným šindelem, kdy střední rizalitová část byla opatřena červeným nátěrem či byla již v této době kryta keramickou krytinou. Po úpravě střech nad bočními částmi hlavního průčelí dostala střecha na začátku 20. století keramickou krytinu z bobrovky, na horní části bočních křídel s nízkým sklonem byl použit v červeném odstínu natíraný falcovaný plech (hladká drážková

plechová, patrně zinková krytina). **Protože osazení novodobě řešeného památkově nevhodného architektonického prvku (hliníkových falcovaných šablon s podkladními vrstvami) by narušilo vzhled i památkovou hodnotu objektu, který náleží k památkově nejhodnotnějším stavbám města a regionu, měla by realizace daného záměru (rekonstrukce střechy s výměnou střešní krytiny a bleskosvodů) negativní dopad na zájmy státní památkové péče.** Požadujeme citlivou celkovou obnovu bez zásahu do památkové podstaty stavby a jejích hodnot, tedy omezit razantní zásahy ne opravdu nezbytné minimum a preferovat použití materiálů a technologických postupů charakteristických a vhodných pro historické konstrukce. Odpovídající návrh stabilizace památkově chráněné budovy by tedy měl plně zohlednit základní zásady stávající památkové péče při obnově historických staveb, a to úsilí o provedení obnovných prací **s co nejmenší mírou zásahů do dochovaných historických stavebních konstrukcí** a dále požadavky na jejich **kompatibilitu** a zejména **vratnost**. V daném případě se vedle řádně neodůvodněných masivních zásahů s použitím mikropilotáží, velkého množství injektáží, předpjatých lan, nosníku a rámu i přemíry klenebních skořepin a sešití helikálními táhly jeví z hlediska památkové péče jako výrazný problém i osazení a umístění navrženého železobetonového věnce. Jelikož však problematika statického zabezpečení historických objektů je velmi specifická a návrhy charakterem takovýchto prací není možné dostatečně odpovědným způsobem v podmínkách našeho pracoviště posoudit, je vhodná konzultace s nezávislým odborníkem na statické zabezpečení památkově hodnotných staveb. **Protože navržené řešení statického zabezpečení dané kulturní památky by výrazným způsobem narušilo její památkovou hodnotu, nelze s realizací tohoto záměru (statika zdíva a sanace kleneb) z pohledu zájmů státní památkové péče souhlasit.** Předně musí být realizován podrobný, objektivní a exaktní stavebně-technický průzkum dřevěných konstrukcí navržených k obnově, pokud možno za využití nedestruktivních diagnostických metod. Neudržitelné části dřevěné konstrukce je žádoucí doplňovat tvarově identickými, adekvátně materiálově volenými a adekvátně řemeslně zpracovanými prvky, včetně způsobu jejich spojení. V případě řešených krovových konstrukcí tedy důsledně požadujeme - v opozici k posuzovanému záměru - zachování původního barokního a neobarokního krovu s jeho opravou formu odborné konzervace, kdy nové konstrukce a spojovací prvky je vhodné provádět materiálově, tvarově, konstrukčně a technologicky shodně s dochovanými stávajícími konstrukcemi, včetně stejného způsobu povrchového opracování a úpravy, stejných rozměrů a s použitím identických konstrukčních spojů. Silně poškozené části musí být nahrazeny kopiemi, např. s aplikací tzv. celodřevěných spojů ze zdravého odpovídajícího dřeva s důsledným používáním plátování podélnými pláty včetně šikmočelního ukončení. Stejný postup jako při opravě krovu je nutné zachovat i v rámci řešení oprav trámových stropů s nutností odborného posouzení jejich stavu a návrhem obnovy dle původní podoby včetně použití odpovídajícího řeziva a aplikace tradičních tesařských spojů a technologických postupů. Řešené konstrukce jsou sice ve špatném stavu s poměrně masivním poškozením a napadením dřevokaznými škůdci a houbami, ale i zpracovaný posudek Ing. arch. T. Tzoumasové počítá především v případě krovů s jejich zachováním a odborným ošetřením. V dané souvislosti s předloženým návrhem velmi masivního chemického ošetření upozorňujeme na to, že stávající památková péče upřednostňuje spíše zajištění přirozené nechemické ochrany historických krovových konstrukcí, tj. suchou či konstrukční ochranu dřeva. **Protože navržené řešení opravy krovu a stropních trámových konstrukcí předpokládá snesení autentické památkově hodnotné části stavby s osazením novodobě řešených prvků bez historické vazby, s narušením vzhledu a památkové hodnoty objektu, který náleží k památkově nejhodnotnějším stavbám města a regionu, měla by realizace daného záměru (rekonstrukce krovu a dřevěných stropních konstrukcí) negativní dopad na zájmy státní památkové péče.**

Předložený návrh řeší rekonstrukci krovu a dřevěných stropních konstrukcí; rekonstrukci střechy a bleskosvodů; statiku zdíva a sanaci kleneb u objektu bývalé Klapperothovy manufaktury, na pozemku st. p. 372/4 v katastrálním území Šumperk. V současné době do krovů, stropů, truhlářských výrobků (oken a vstupních dveří) a konstrukcí stěn zatéká netěsností střešního pláště, klempířských výrobků, v důsledku absence oken a dveří a též přímým ostřikem porušeným zdívm římsy a rizalitu na čelní fasádě. Záklopový trámový strop nesoucí podlahu půdy byl dlouhodobě vystaven zatékání do římsy a půdní nadezdívky, což se negativně projevilo na zdravotním stavu zejména ve zhlavích trámů, kdy došlo i k prolomení stropů v místě nejsilnějšího napadení dřevomorkou domácí a trámovkou, vč. napadení červotočem. Stejně postižené jsou i záklopové desky. Podlahy místností v 1.NP byly v minulosti ohroženy vlhkostí (mokrým mytím, kapilární vzlínávaností ve stěnách a difúzní a kondenzační vlhkostí z kleneb nevytápěného

suterénu), což se projevilo na zdravotním stavu polštářů v násypch podlah v přízemí, kde došlo k napadení polštářů podlah, rámců a zárubní vnitřních dveří především dřevomorkou a hmyzem. Střešní konstrukce je v současnosti opatřena skládanou krytinou z eternitových šablon; krytina je kladena na záklop z dřevěných prken tl. 20 mm; tyto desky jsou připevněny přímo na krokve, ve střední vyvýšené části střechy na rošt z latí 70x40 mm; střešní krytina je v havarijním stavu. V bočních částech čelního pohledu se nacházejí dvě části střechy s menším sklonem (cca 12°), zde je použita krytina z falcovaného plechu. Většina zděných komínových těles je v havarijním stavu. Svislé konstrukce objektu jsou řešeny jako zdívo CP zděné na vápennou maltu Stropní zděné konstrukce nad 1.NP i nad 2.NP jsou tvořeny zděnými cihlovými klenbami - valené, některé klenbové systémy mají vložený klenbový pas. Všechny typy kleneb jsou v některých případech opatřeny lunetami.

V souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu byla účastníkovi řízení dána možnost seznámit se s podklady pro vydání závazného stanoviska. Účastník řízení se s podklady seznámil dne 7.11.2018 (k tomu Prohlášení ze dne 7.11.2018). V „Prohlášení“ je mimo jiné uvedeno následující: „Písemné vyjádření NPÚ vnímáme jako zásadní komplikaci při záchraně jedinečného historického objektu. Město Šumperk se dobrovolně vydalo na cestu záchrany cenné památky, která byla po několika desetiletích za dohledu orgánů památkové péče vystavena svévolnému nakládání a zásahům bývalého majitele bez elementární údržby, což se zásadně projevilo na havarijním stavu konstrukcí. Bezprostředně po převodu objektu do vlastnictví jsme zahájili projektovou přípravu komplexní rekonstrukce objektu, vč. vypracování všech relevantních posudků a odborných vyjádření, plně v souladu s požadavky památkové péče. Všechny tyto dokumenty byly následně poskytnuty Ing. arch. Štáblové z NPU a nebyly z její strany oponovány. Budoucí využití objektu bylo řešeno formou architektonické studie zpracované Ing. arch. Ivo Skoumalem. Tato studie obsahuje dispoziční úpravy objektu, vč. zásahů do stávajících konstrukcí (např. bourání nosných stěn, kleneb, přístavba nepůvodního proskleného atria atd.) v návaznosti na budoucí využití objektu jako muzea. K tvorbě studie byla samozřejmě přizvána i Ing. arch. Jitka Štábllová, která také odsouhlasila nejen všechny zápisy z projednávání návrhu studie, ale především její finální podobu. Tato studie byla využita jako podklad pro další fáze projekční přípravy – např. zpracování projektu pro vydání rozhodnutí o umístění stavby, který zahrnoval umístění nepůvodní prosklené vestavby do prostoru atria či zrušení dřevěné oběžné pavlače a její nahrazení ocelovou konstrukcí (viz „Expozice textilnictví – Klapperothova manufaktura Šumperk: Přístavba zastřešeného atria k budově Gen. Krátkého 70/29, zpracovatel Ing. Jiří Frys, květen 2018). Vyjádření NPÚ (č. j. NPU-391/54467/2018 ze dne 20.7.2018) v rámci rozhodnutí o umístění stavby bylo i přes nepůvodní řešení a ztrátu autenticity díky vestavbě atria objektu kladné, viz doslovná citace: „Protože daný záměr nepředpokládá zásadní zásah do památkové hodnoty objektu, nebudou jeho realizací negativně dotčeny zájmy památkové péče“. Následně jsme žádali o vyjádření k prováděcím dokumentacím k nezbytným záchranným pracím na objektu (konkrétně „Statika zdiva a sanace kleneb, Rekonstrukce krovu a dřevěných stropních konstrukcí, Rekonstrukce střechy a bleskosvody, vše zpracoval Ing. Jiří Frys, srpen 2018). Na základě žádosti jsme obdrželi písemné vyjádření dle §14, odst. 6 zákona č. 20/1987; o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů č. j. NPU-391/74659/2018 ze dne 19.10.2018. Všechna navržená řešení a záchranné práce na objektu, které byly v minulosti průběžně konzultována s NPÚ, byla nyní vyhodnocena jako nepřipustná, mající negativní dopad na zájmy státní památkové péče. Vyjádření si ve svém textu opakovaně odporuje a obsahuje pouze konstatování o nepřijatelnosti navržených řešení. Ze strany NPÚ však nebyly vyžadovány žádné nové rozborů či doplňující posudky, ani stanoveny konkrétní podmínky či specifikován jediný návrh k záchraně objektu. Rádi bychom v této souvislosti upozornili např. na zcela nové využití objektu (který byl v minulosti administrativní budovou, následně bytovým domem) i na zjištěné závažné poruchy objektu. Z uvedených důvodů bylo nutné důsledně posoudit budoucí užité zatížení objektu značnou koncentrací návštěvníků budoucího muzea. Všechna navržená řešení byla podložena jak odbornými výpočty autorizovaných osob (např. statické posouzení), tak posudky odborníků (např. stavebně technický průzkum z hlediska vlhkosti a salinity, mykologický průzkum krovu a stropů, restaurátorský stratigrafický průzkum).“

K vyjádření účastníka řízení bylo dále jako příloha připojeno vyjádření zpracovatele PD – Ing. Jiřího Fryse a Ing. Martina Banka: „Rekonstrukce střechy a bleskosvodů - Navržená střešní krytina (lakované hliníkové falcované šablony) byly zvoleny z důvodu nejnižší možné hmotnosti střešní krytiny (2,6 kg/m²), vzhledem ke špatnému stavu konstrukcí, které jsou krytinou zatěžovány. Při

použití doporučené střešní krytiny dřevěným šindelem by došlo k dalšímu podstatnému nárůstu dimenzí jednotlivých prvků krovu, které by byli ještě více vzdáleny současnému stavu. Pojistná hydroizolační vrstva je dimenzována s ohledem na povahu objektu. Tak, aby byla zajištěná vysoká bezpečnost proti zatečení do objektu. Méně důsledný způsob provedení pojistné hydroizolační vrstvy by nesl podstatně vyšší riziko zatečení při výjimečných povětrnostních situacích, které se v dnešní době stále častěji projevují. Vzhledem ke stáří historické středové části stávajícího krovu, která má zůstat zachována a pouze odborně sanována, je nutno brát v úvahu pokles pevnostních parametrů starého řeziva a tedy nezatěžovat původní krov těžší krytinou (bobrovka). V PD je uvažováno s výměnou vrcholové hrotnice s měděnou makovicí a praporem za její kopii a pravděpodobně mírnou úpravou středové tyče. Výměna není bezdůvodná. Ve středu prvku je nově navržena měděná tyč průměru 20 mm, která bude zároveň sloužit jako jímač bleskosvodů. Jelikož se jedná o nejvyšší prvek na střešní konstrukci, je nutné jej přizpůsobit možnému zásahu bleskem a následnému přenesení proudu blesku do jímací svodné soustavy, ke které bude tento prvek připojen. Dále je nutné, aby prvek měl i dostatečnou mechanickou odolnost, jelikož se jedná o velmi exponované místo vzhledem k povětrnostním podmínkám. Pokud bude při opravách zjištěno, že dimenze stávající středové tyče je dostatečná je možné ji využít a provést pouze její renovaci. Tato verze je však velmi nepravděpodobná. Dále je možné zachovat i makovici a ozdobné prvky, pokud budou v udržitelném stavu, je možné provedené pouze jejich repasi. V PD je však uvedena kompletní doplnění z pohledu rozpočtu, aby bylo uvažováno s dostatkem prostředků pro tento prvek. Je předpokládáno, že v současnosti je tento prvek měděný a nově je také uvažováno se stejným materiálem, proto nedojde k materiálové záměně.

Statika zdiva a sanace kleneb - Celkový návrh statického zajištění objektu je pojat jako minimální nutné stavební zásahy pro záchranu již velice špatného stavebně technického stavu řešených konstrukcí, které jsou v tomto stavu v důsledku dlouhodobého nevhodného užívání bez investic pro zlepšení stavu. Jedním se zásadních podkladů pro vypravování statického zajištění byla odsouhlasená PD: Expozice textilnictví – Klapperothova manufaktura Šumperk, Přístavba zastřešeného atria k budově, Gen. Svobody 70/29. Zmíněná dokumentace ve stupni pro vydání územního rozhodnutí předpokládá rekonstrukci objektu a jeho následné využití k instalaci expozice textilnictví s potřebným zázemím, víceúčelového sálu, kavárny, workshopu, kanceláře a technického zázemí. Aby byla dodržena navržená dispozice, která mimo jiné v některých případech nerespektuje situování nosných stěn jednotlivých podlaží nad sebe nebo navrhuje odstranění zatížených nosných stěn v 1NP, bylo nutné přistoupit i k radikálnějšímu, ale bezpodmínečně nutným opatřením pro spolehlivé vynesení zmíněných konstrukcí. Objekt bylo nutné mimo odstranění stávajících poruch přizpůsobit vyššímu užitému zatížení, které plyne z plánovaného způsobu užívání. Před započítáním projekčních prací byl proveden vlhkostní průzkum: Stavebně technický průzkumu z hlediska vlhkosti a salinity, včetně návrhu koncepce řešení sanace vlhkého zdiva suterénu a 1. NP budovy Klapperothovy vily v Šumperku vypracovaný autorizovanou osobou pro oblast sanace zděných staveb proti vlhkosti – Karel Lón. Statický průzkum byl proveden autorizovanou osobou na místě byly určeny statické poruchy a návrh řešení. Poloha a způsob nalezených trhlin zdiva objektu společně se způsobem jejich sanace je obsažen a i graficky řešen v PD. Navržené statické zajištění základů pomocí injektáží a mikropilot odpovídá redistribuci zatížení, které je vyvolané odstraněním nosné stěny v 1NP a nahrazení této podpory nosníkem uloženým do nosných stěn v místě posílení základů a dále podchycení nosných stěn 2NP nevhodně navržené dispozice nerespektující umístění nosných stěn v 1NP. V další řadě je posílení základových konstrukcí řešeno z důvodu nerovnoměrného sedání jižní obvodové stěny přední části objektu, které se projevuje výraznými trhlinami a boulením na fasádě. Mikropiloty v tomto případě mají za účel primárně odstranit příčinu těchto poruch, jak je v písemném vyjádření NPÚ požadováno. Přepjatá lana pro stažení výrazných trhlin jižní obvodové stěny a nosných stěn objektu boulených vodorovným tlakem vyvolaným klenbami i nerovnoměrným sedáním základových konstrukcí byla zvolena jako nejúčinnější možný způsob podchycení příčin poruch a odstranění poruch samotných. Sešití zdiva pomocí helikálních táhel je navrženo pro fixaci trhlin, které nejsou tak výrazné jako trhliny na fasádě, které se budou staženy pomocí ocelových lan. Helikální výztuž představuje díky ušlechtilosti použitého materiálu a jeho mechanickým vlastnostem menší zásah při šití trhlin oproti tomu, kdyby bylo navrženo šití klasicky pomocí betonářské výztuže o stejných mechanických parametrech. Některé takto sanované trhliny se mohou jevit jako již neaktivní, nelze však s jistotou stanovit, jak se budou trhliny chovat při větším zatížení konstrukcí vlivem změny užívání objektu. Proto je navrženo sešití všech trhlin stěn objektu. Rubové betonové skořepiny spolehlivý způsob sanace stávajících porušených

kleneb, které budou navíc přitíženy zatížením, vyplývajícím z nově uvažovaného způsobu užívání. Vložením ŽB věnce situovaného za korunní římsu dojde k celkovému ztužení objektu, který je v mnoha případech vystaven vodorovným tlakům vyvolávaných klenbovými systémy. Jelikož dojde k přikotvení korunní římsy, bude zajištěna i její stabilita, která v současnosti zajištěna není. Na některých místech dochází k odpadávání jejích segmentů. Zmíněné odmítnuté snesení klenby nad místností 212 o ploše 6,3 m² je vyvoláno odstraněním nosné stěny v 1NP, která tuto klenbu mimo jiné vynáší. Prostorové poměry nedovolují podchycení nosných stěn 2NP nad rušenou stěnou v úrovni podlahy 2NP, při zachování řešené klenby. Pokud by byla klenba zachována, byl by nutný zásah do místnosti 213, kde se nachází jediné historicky cenné malby na omítkách, což odmítáme. Řešená klenba je navíc výrazně porušena trhlinami zejména výrazným zatížením způsobeným masivním komínovým tělesem s dýmníky, které je klenbou z části vynášeno a které je požadováno obnovit v podstřešní i nadstřešní části. Oprava schodiště do 2NP, které je tvořeno klenbovým zdívkem s nadezděnými stupni s dřevěnými stupnicemi a podstupnicemi, které jsou již z většiny stráveny a nadezdívka se již začíná vydrolovat, je navržena s provedením ŽB skořepiny pro fixaci klenbového zdiva. Následné nadbetonování stupňů, které budou v budoucnu opět opatřeny dřevěnými stupnicemi a podstupnicemi, je navrženo z důvodu mechanické odolnosti. Pokud by provedení stupňů bylo řešeno jako doposud pouze cihelnou nadezdívkou, došlo by k jejímu opětovnému rozrušení vlivem zvýšených nároků na mechanickou odolnost v průběhu výstavby, jelikož zmíněné schodiště je jedinou přirozenou spojnici 1NP a 2NP. Všechny navržené konstrukce pro statické zajištění zdiva a kleneb vyjma konstrukcí na půdě budou zabudovány takovým způsobem, že po uvedení objektu do provozuschopného stavu budou skryty pod omítkami či podlahami a nedojde k údajnému narušení autentického architektonického řešení. Za navržené řešení statického zajištění objektu ponese odpovědnost, proto požadujeme provedení statického zajištění dle PD. Navržené řešení bylo předloženo zástupci NPÚ, a poté byly ještě ústně podrobně dovysvětleny souvislosti statického zajištění objektu. Po této konzultaci byli slovně vyjádřeny obavy pouze se snesením klenby nad místností 212 a změnou tvaru střešní konstrukce. Proto nás překvapuje vyjádření NPÚ, které zpochybňuje a nesouhlasí prakticky se všemi navrženými úpravami.

Rekonstrukce krovu a dřevěných stropních konstrukcí - Hlavním podkladem pro vytipování prvků krovu a stropů, které budou ošetřeny, či vyměněny byl: Mykologický průzkum krovu a stopů, Klapperothlova manufaktura Šumperk zhotovený Ing. Arch. Taťánou Tzoumasovou a J. Niklovou. Dle půdorysu krovu je jednoznačně předepsána celková výměna neobarokní části krovu nad spojovacím krčkem a zadním traktem z důvodu havarijního stavu a napadení krovu dřevomorkou a trámovkou. Dále je zde jasně předepsáno v čelní části objektu, kde se nachází již novodobý krov s nevhodně umístěnými pozednicemi včetně vazných trámů na stropní trámy nad 2NP, přesunout pozednice včetně nadezdívek nad obvodové zdivo. Tímto krokem dojde ke změně statického modelu krovu, a proto není možné přistoupit k výměně prvků krovu systémem „kus za kus“, ale je nutné provést kompletní statické posouzení této části krovu. Proto došlo k zesílení dimenzí krovu i systému plných vazeb, tak aby řešená část krovu vyhověla současným normovým požadavkům na zatížení stavebních konstrukcí. Nový krov v PD je dále navržen tam, kde části krovu, které jsou nadále neudržitelné pro svůj fyzický stav a ohrožují tak funkci krovu (rozpad dřeva vlivem působení dřevokazného hmyzu, dřevokazných hub a hniloby) dle mykologického průzkumu. Střední historická barokní část bude ošetřena dle zmíněného mykologického průzkumu, napadené a dále nepoužitelné prvky nebo jejich části budou odborně vyměněny a napojeny pomocí celodřevěných spojů. U této části nevidíme žádný rozpor s požadavky NPÚ, jak je tomu v předloženém vyjádření uvedeno. V projektové dokumentaci nejsou použity přílohy jednotlivých prvků ani vlepená kovová výztuž. Ve vyjádření NPÚ je toto však uváděno jako nepřijatelné, proto nechápeme důvod uvedení. V současnosti jsou námětky krovu řešeny pouze v zadní části objektu. Pokud budou tyto námětky zachovány bude problematický přechod v nároží u okapní části severní části objektu, kde bude nutné řešit přechod mezi částí s námětky a bez námětek násilně zborcenou plochou. Ještě komplikovanější bude tato situace v úžlabí. V neposlední řadě je pro umožnění vestavby rušen stávající výrazný přesah střechy do dvorního traktu, který byl řešen rovněž námětky, a kryl původní pavlač. Zde také dochází k velmi podstatné změně tvaru střešní konstrukce (se souhlasem NPÚ z 17.10.2018). Sklon střechy v zadní traktu byl 48° s lomem vytvořeným námětkem na 40°. Nově bude sklon střešní roviny při dodržení polohy hřebene a okapu 43°. Změna sklonu střešní roviny je z našeho pohledu nepatrná a s ohledem na odsouhlasenou vestavbu do atria nutná. Měněné prvky krovu byly staticky posouzeny, byla navržena jejich minimální možná dimenze. Navržená ochrana krovu a stropních trámů vychází ze

závažnosti rozšíření dřevokazných hub. Upřednostňované řešení NPÚ suchou či konstrukční ochranou prvků je vzhledem ke stávajícímu stavu a stupni napadení jednoznačně nedostatečná viz. Mikologický průzkum. Při nedostatečném chemickém ošetření nelze spolehlivě dřevokazné houby odstranit a zabránit jim dalšímu působení. I po provedení nové střešní konstrukce bude nějakou dobu trvat, než dojde k vysušení vlhkého zdiva, které je živnou půdou pro dřevokazné houby. V PD nejsou navrženy druhotné úpravy povrchu historických konstrukcí s jejich masivním čištěním či osekáváním jak je uvedeno ve vyjádření NPÚ.“

Podkladem pro rozhodnutí správního orgánu byly všechny shromážděné podklady (vyjádření NPÚ, prohlášení vlastníka i zpracovatele PD a skutečnosti, které jsou mu známy ze zjištění provedených na místě stavby. Dále jako podklady sloužily všechny zpracované posudky („Stavebně technický průzkum z hlediska vlhkosti a salinity, včetně návrhu koncepce řešení sanace vlhkého zdiva v suterénu a 1.NP Klapperothovy vily v Šumperku, zprac.: Karel Lón, Realsan Group, S.E., listopad 2017“, „Klapperothova manufaktura Šumperk Mykologický průzkum krovu a stropů, zprac.: Ing.arch. T. Tzoumasová, J. Niklová, květen 2018“, „SHP Klapperothova manufaktura v Šumperku, zprac.: Mgr. Lucie Augustinková, Ph.D., červenec 2017 – duben 2018“, „Statické posouzení – krov – bobrovka/šindel/plech, zprac.: Ing. Michal Frys, prosinec 2017“, zápisy z jednání – Klapperothova manufaktura – postup prací, 26.6.2017, 5.10.2017, 15.1.2018 a 22.2.2018). V souvislosti s rekonstrukcí objektu manufaktury vydal správní orgán dne 26.7.2018 závazné stanovisko ve věci přístavky zastřešení atria, úpravy zpevněných ploch a vybudování přípojek inž. sítí k objektu gen. Svobody 70/29 v Šumperku – k tomu vyjádření NPÚ č.j. NPU-391/54467/2018 ze dne 20.7.2018“.

Na základě všech výše uvedených podkladů správní orgán věc posoudil tak jak je uvedeno ve výroku a toto rozhodnutí odůvodňuje následovně:

Rekonstrukce střechy a bleskosvodů – NPÚ zmiňuje osazení novodobé plechové krytiny bez bližšího zdůvodnění – upozorňujeme, že součástí předložené PD je statické posouzení uvažovaných střešních krytin, ze kterého jednoznačně vyplývá, že plech je jediným možným řešením s ohledem na závažný stavebně-technický stav objektu. NPÚ odůvodňuje své negativní vyjádření tím, že „navržené by mělo výrazný dopad na autenticitu procesu obnovy památky, její hodnověrný vzhled a vypovídací hodnoty“. Správní orgán se domnívá, že výše uvedené bylo dotčeno už v případě posuzování vestavby novotvaru z oceli a skla do atria stavby, přičemž tento záměr byl ze strany NPÚ posouzen kladně. Kladně byly vyhodnoceny rovněž další dispoziční úpravy a zásahy, které byly uvedeny ve studii využití objektu a které mají rovněž dopad na vypovídací hodnoty památky (vestavba výtahu, umístění kavárny a její propojení s exteriérem, apod.). Památkové a vypovídací hodnoty střechy byly dotčeny již v minulosti, kdy došlo k druhotným nevhodným stavebně technickým zásahům do krovu objektu (např. umístění stropních trámů pod nadezdívku na které je uložena pozednice, apod.). NPÚ uvádí, že při použití hliníkových šablon na krytí střechy, jde o „návrh neautentické a ahistorické úpravy střešního pláště, nevěrohodnou úpravu, falšující starší autentický vzhled památky a její materiálovou stránku“. V daném případě odsouhlasené zastřešení atria ocelovo-skleněnou vestavbou patrně výše uvedená kritéria NPÚ splňuje, neboť bylo posouzeno tak, že „předložený záměr nepředpokládá zásadní zásah do památkové hodnoty stavby a realizací nebudou negativně dotčeny zájmy památkové péče“. S ohledem na skutečnost, že správní orgán šetří práva nabytá v dobré víře a dbá, aby přijatá řešení byla v souladu s veřejným zájmem a aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly, musel rozhodnout tak, jak je uvedeno ve výroku neboť tentýž materiál (hliníkové šablony) byly ze strany NPÚ bez připomínek odsouhlaseny při rekonstrukci zámku Třemešek v červnu roku 2017. Použití dřevěného šindele (jehož existence na objektu není možné 100% prokázat), popř. použití keramické střešní krytiny (bobrovky, její použití na objektu je zcela průkazné) bylo pro obnovu střešního pláště vyloučeno statickým posouzením, které je přiloženo jako součást PD Rekonstrukce krovu a dřevěných stropních trámů, jelikož v případě obou krytin by znamenalo nadměrné zatížení konstrukce krovu a ostatních nosných konstrukcí. V případě provedení dřevěné římsy, která bude opatřena oplechováním, se toto řešení jeví jako jediné technicky správné, neboť k případě použití pouze dřeva by docházelo na spojích obou materiálů (dřeva a kovu) k nežádoucím kondenzacím vzdušné vlhkosti a srážkových vod a tím rychle degradaci a v budoucnu by při výměně poškozeného prvku byl nutný další rozsáhlý zásah do střešního pláště stavby. Možnost zachování hrotnice makovice je závislá na celkovém stavu tohoto prvku, který

ovšem v současné době není možné reálně posoudit a vyhodnotit a jeho vhodnosti pro použití jako budoucí jímací tyče bleskosvodu.

Statika zdiva a sanace kleneb – NPÚ požaduje: „citlivou celkovou obnovu bez zásahu do památkové podstaty stavby a jejich hodnot, omezení razantních zásahů na nezbytné minimum a preferuje použití materiálů a technologií charakteristických a vhodných pro historické konstrukce“. NPÚ ve svém vyjádření neuvádí jediný konkrétní požadavek na řešení závažných statických poruch ani objektivních příčin a v závěru svého vyjádření navíc uvádí: „problematika statického zabezpečení historických objektů je velmi specifická a návrhy charakterem takovýchto prací není možné odpovědným způsobem v podmínkách pracoviště posoudit“. Má-li NPÚ pochybnosti o vhodnosti navrženého řešení je povinností NPÚ doložit případný oponentní návrh, který objektivně a nezávisle posoudí vhodnost řešení. Uvedená argumentace je zcela nekonkrétní v obecné rovině, bez toho, aniž by bylo hodnocena konkrétní předložená žádost. Provedené průzkumy potřebné pro vyhodnocení statického posouzení stavby byly provedeny v maximální požadované míře a NPÚ při projednávání rekonstrukce stavby a způsobu budoucího využití nepožadoval zpracování žádných dalších jiných rozborů. Možnost zachování a obnovení centrálního komínového tělesa v jeho celém rozsahu vč. možnosti restaurování jediné historicky a umělecky cenné výmalby na stěnách v místnosti č. 213 byla posouzena, s ohledem na již dříve odsouhlasené odbourání stěny mezi místnostmi č. 108 a 109, jako prioritní a hlediska zájmů památkové péče a ochrany dochovaných hodnot památky jako cennější, než zachování klenby nad místností č. 212. Tyto důvody byly zástupci NPÚ podrobně vysvětleny při ústním jednání a konzultaci se zpracovatelem PD. Statické zajištění takto narušené stavby formou odborné konzervace či ve formě vratných zásahů se jeví jako nereálné. V případě obnovy centrálního schodiště se přikláníme k odůvodnění zpracovatele PD, kdy toto schodiště je jediným komunikačním propojem pro celý objekt a v případě cihelné konstrukce by došlo k jejímu poškození již v průběhu provádění celkové obnovy objektu.

Rekonstrukce krovu a dřevěných stropních konstrukcí – NPÚ požaduje „celkovou obnovu bez zásahů do památkové podstaty stavby a jejich památkových hodnot, použití materiálů a technologií charakteristických a vhodných pro historické konstrukce“. Dále uvádí, že: „s těmito požadavky je předložený záměr v příkrém rozporu, neboť předkládá s výjimkou mansardy u vstupního rizalitu neodůvodněné kompletní snesení původního barokního krovu i pozdější zajímavé neobarokní části krovové konstrukce s jejich náhradou zcela novým krovem s výraznými dopady na vzhled a památkové hodnoty stavby. Proto je tato část z hlediska památkové péče nepřijatelná.“ Obnova mansardy u středové části krovu je v předložené PD řešena formou nejcitlivější konzervace s výměnou pouze dožilých a poškozených či chybějících prvků formou kus za kus a to klasickou tesařskou technologií při respektování tvaru i průřezu prvků, způsobu opracování řeziva i použití dřevěných spojů. Orgánu SPP tedy nejsou známy objektivní důvody, proč by měl být takovýto postup označen za nepřijatelný. Pokud by ani takováto forma obnovy krovu nebyla připuštěna, je nutné si uvědomit, že jiný památkově vhodnější způsob opravy neexistuje, a proto by i tento cenný a ojediněle dochovaný barokní krov byl díky laxnosti ve vyjádření NPÚ odsouzen k zániku! NPÚ dále zmiňuje nutnost realizace podrobného objektivního a exaktního stavebně technického průzkumu za využití nedestruktivních diagnostických metod a zcela ignoruje v dané části vyjádření skutečnost, že vlastník nechal zpracovat podrobný mykologický průzkum krovu a stropů, který řeší stanovení rozsahu i způsobu poškození těchto konstrukcí a z kterého vychází staticky podložená PD na jejich obnovu. Obnova krovu formou konzervace je možná a reálná za předpokladu, že tyto konstrukce nejsou napadeny dřevokaznými houbami, přičemž dle doloženého posouzení je: „u krovu bočního a dvorního křídla konstatováno havarijní napadení a nutné rozebrání a výměna většiny prvků.“ NPÚ dále požaduje opravu trámových stropů s nutností odborného posouzení jejich stavu s návrhem obnovy dle původní podoby vč. použití odpovídajícího řeziva a tradičních spojů i technologie, přičemž posouzení Ing.arch. Tzoumasové uvádí, že „v případě stropů na 1.NP - hlavní část, je u 50% trámů nutná výměna a v zadním křídle 90% stopních trámů oboustranně napadeno dřevomorkou a trámovkou – k výměně zhruba 90% plochy stropů.“ Posudek počítá se zachováním a odborným ošetřením pouze a především části barokního krovu nad středovým rizalitem, nikoliv v rozsahu celého objektu. Co se týče obnovy tvaru krovu a zachování námětků je třeba objektivně zhodnotit stávající situaci, kdy námětky jsou dochovány pouze na dvorním křídle a v případě části krovu, který tvoří současně zastřešení nad stávající dřevěnou pavlačí, nebude možné s ohledem na odsouhlasené zastřešení atria tuto část krovu obnovit ve stávajícím tvaru. Obnova námětků by tedy byla možná pouze na části střechy směrem do zahrady, tím by se ovšem zcela změnila

geometrie střechy včetně způsobu zatížení na konstrukce, což by mělo za následek nutnost podstatně rozsáhlejších úprav krovu a dalších nosných konstrukcí, což není z hlediska zachování památkových hodnot žádoucí.

Správní orgán posoudil předložený záměr samostatně i ve všech v souvislostech, na základě všech shromážděných podkladů a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku závazného stanoviska.

Protože v souvislosti s danou akcí dojde k provádění zemních prací, upozorňujeme, že se pozemek nachází na území s archeologickými nálezy ve smyslu zákona o státní památkové péči. Dle § 22 odst. 1 a 2 uvedeného zákona, má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci již od doby přípravy stavby povinni oznámit tento záměr Archeologickému ústavu Akademie věd ČR, v.v.i., Čechyňská 363/19, 602 00 Brno a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum. Informace o organizacích oprávněných provádět archeologický výzkum podá Archeologický ústav Akademie věd ČR v Brně, případně Národní památkový ústav, ú.o.p. Olomouc, IČO 75032333, Horní náměstí 25, 779 00 Olomouc 9. Termín zahájení zemních prací musí být této organizaci písemně ohlášen s dostatečným předstihem.

Protože předložený záměr výrazně neovlivní vzhled objektu, nedojde jeho realizací k narušení památkové hodnoty chráněné stavby a nebudou tak negativně dotčeny zájmy památkové péče.

Městský úřad Šumperk, odbor výstavby, oddělení státní památkové péče, vycházel při svém rozhodování ze všech dostupných podkladů a zjištění a řídil se platnými právními předpisy a nařízeními.

Toto závazné stanovisko je podkladem pro stavební řízení ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění.

Poučení:

Toto závazné stanovisko není samostatným rozhodnutím ve správním řízení, nýbrž je úkonem učiněným dotčeným orgánem pro řízení vedené stavebním úřadem. Jeho obsah lze napadnout pouze v rámci odvolání podanému proti rozhodnutí ve věci samé.

Monika Paulová DiS.
vedoucí oddělení

Obdrží:

do vlastních rukou:

Městský úřad Šumperk, odbor RÚI, Jesenická č.p. 621/31, 787 01 Šumperk 1
na vědomí:

Městský úřad Šumperk, odbor výstavby, Jesenická 31, 787 01 Šumperk 1
Národní památkový ústav, ú.o.p. Olomouc, IDDS: 2cy8h6t